

HÄÄDEMEESTE VALLAVALITSUS

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

18.02.2026 nr 6-3/258

Trassikoridoride alternatiivide võrdlemisest Liivi lahe elektriühenduste riigi eriplaneeringus

Liivi lahe elektriühenduste riigi eriplaneeringu üheks oluliseks lähtedokumendiks on kriteeriumid, mis olid aluseks alternatiivide hindamisel ja võrdlemisel. Käesoleval hetkel on trassialternatiividest valikusse jäänud Kilingi- Nõmme suund, millest ühel õhuliini lõigul (Arumetsa AJ/ Krundiküla AJ- Pihke) võrreldavaid alternatiive polegi.

Liivi lahe meretuulepargi elektriühenduste REP alternatiivide koostamise seletuskirjas (töö nr 2024-0070) on märgitud **peamised** kriteeriumid, mida on õhuliini kavandamisel võimalusel välistavatena arvestatud:

- **Maakasutuse ja sotsiaalmajanduslikud aspektid**

Elu- ja ühiskondlikud hooned, tootmis- ja kõrvalhooned (kõigil puhverala 10 m), õuealad, perspektiivsete arenduste info detailplaneeringute alusel;

- **Looduskeskkond**

Natura 2000 alad maismaal, I ja II kaitsekategooria liikide elupaigad, Rail Balticu hüvitusmeetmete alad koos puhveraladega (raadamise keeld), kaitsealad maismaal;

- **Kultuuriväärtused**

Kultuurimälestised kaitsevööndiga, kalmistud;

- **Taristu objektid**

Rail Balticu ja Via Baltica ümbersõidu ökoduktid, sadama alad, lennuväli, päikesepargi alad.

Tulenevalt nendest kriteeriumitest on looduskeskkonna eksperthinnangutes välja toodud järgmised asjaolud.

Linnustiku eksperthinnang (vers 3-1, 04.03.2025) toob välja, et planeeringualal ei ole võimalik leida trassikoridori, mille potentsiaalne negatiivne mõju linnustikule puuduks. Kuid kokkuvõtvalt on meretuulepargi AJ- Kabli/ Majaka rannik-Majaka AJ-Kilingi-Nõmme AJ kõige halvem variant õhuliinide poolt põhjustatud elupaikade hävimise ja kokkupõrkeriski seisukohast. Ja seetõttu on tegemist paremusjärjestuses viimase kohaga (mitte-eelistus).

Rohevõrgustiku analüüs (töö nr 2024_0070) toob välja, et Häädemeeste vallas on peamiseks konfliktiallikateks siinses rohevõrgustikus rahvusvaheliste taristuprojektide, nagu Rail Baltic ja Via Baltica, arendused. Olemasolev ja kavandatav transporditaristu – maanteed, teed ja raudteed – toimivad sageli looduskeskkonda killustavate joonobjektidena, mis võivad tõsiselt kahjustada rohevõrgustiku sidusust.

Kahjuks on rohevõrgustiku analüüsi koostades keskendutud vaid ulukitele ja seetõttu on analüüs poolik. Pärnu maakonnaplaneeringu põhjal seovad koridorid tuumalad ühtseks funktsioneerivaks

Postiaadress
Pargi tee 1
Uulu küla 86502
Pärnumaa

reg.nr 77000269
telefon 444 8890
e-post haademeeste@haademeeste.ee
haademeeste.ee

SEB Pank
a/a EE 921010902001672004
Swedbank
EE672200001120086893

tervikuks ja on liikide **rände-** ja liikumisteedeks ühest tuumalast teise. Koridorid on looduslike alade riba- ja joonstruktuurid (tuumaladest vähem massiivsed ja kompaktsed ning ajas kiiremini muutuvad või muudetavad).

Kuna rohevõrgustiku analüüs on poolik ja ei sisalda ka alternatiivide võrdlust, ei saa seda ka usaldusväärseks pidada. Rohevõrgustiku analüüsi saab integreerida rohevõrgustiku analüüsi linnustiku analüüsi ja lisaks on vaja arvutada, kas elektriliin koosmõjus teiste taristuprojektidega tagab üldised tingimused maakonna taseme rohelise võrgustiku toimimise tagamiseks ja säilitamiseks:

- säilitada rohelise võrgustiku terviklikkus, sidusus ja vältida loodusalade killustamist;
- tagada, et looduslike alade osatähtsus tuumaladel ei langeks alla 90% pindalast ning koridorides alla 70 % koridori keskmisest läbimõõdust.

Ometigi saab rohevõrgustiku analüüsi põhjal välja tuua järgmised aspektid:

Maaliini Majaka rannik – Majaka AJ kattuvus rohelise võrgustikuga on kõige suurem (3,8 ha) ja seetõttu on ta paremusjärjestuses viimane (9 koht)

Õhuliini Majaka AJ – Pihke kattuvus rohevõrgustikuga 220,5 ha, sh kattuvus tugialaga 183,8 ha

Õhuliini Krundiküla AJ – Pihke kattuvus rohevõrgustikuga on 140,50 ha, sh kattuvus tugialaga 103,8 ha ja õhuliini Arumetsa AJ – Pihke kattuvus rohevõrgustikuga on 138,5 ha, sh kattuvus tugialaga 101,8 ha.

Kõige väiksema mõjuga õhuliin on Silla AJ – Vaskrääma 3 – Vaskrääma AJ, mille kattuvus nii rohevõrgustiku kui tugialaga on 23,7 ha.

Teised looduskeskkonna kriteeriumid, mis om aluseks alternatiivide hindamisel:

Natura alad: Vähim eelistatud on alternatiiv „Majaka alajaam – Pihke“, kuna selle korral pole välistatud mõjud **Põhja-Liivimaa linnuala** terviklikkusele ning antud mõju on veidi suurem kui kahe eelnimetatud Pihke suunalise alternatiivi korral.

Alternatiivide paremusjärjestuses jagavad esimest ja teist kohta: Meretuulepargi AJ – Reiu – Seljametsa AJ/Vaskrääma AJ ja Meretuulepargi AJ – Reiu – Vaskrääma – Seljametsa AJ

Kaitstavad alad ja liigid:

Käsitüüvaliste analüüsis on Liivi lahe meretuulepargi elektriühenduste potentsiaalsete trassikoridoride järjestuses lähtuvalt väiksemast mõjust käsitüüvalistele MajakaAJ_Pihke - Pihke_Veelikse_K-NommeAJ_ viimasel ehk kõige ebasoodsamal kohal.

Alternatiivide paremusjärjestuses on esimesel kohal SillaAJ Vaskraama1 2 A ja teisel kohal: SillaAJ Vaskraama1 2 AJ SeljametsaAJ

Taimestiku analüüs näitab, et paremusjärjestuses viimane kogu elektriühenduse alternatiivide ulatuses on Meretuulepargi AJ – Kabli/Majaka rannik – Majaka AJ– Kilingi-Nõmme AJ lõik.

Alternatiivide paremusjärjestuses on esimesel kohal Meretuulepargi AJ – Reiu rannik 2-3 / Mereküla rannik – Vaskrääma AJ lõik

Metsade raadamise seiskohast omab Kilingi-Nõmme suund suurimat mõju teisenevate (hävinevate) loomastiku elupaikade osas, väiksema mõjuga õhuliin (Arumetsa AJ– Pihke, Pihke – Viisireiu – Kalita 1 – Kalita 2 – Saarde – Leipste 2 – Kilingi-Nõmme AJ) toob endaga kaasa **212,6** ha metsamaa raadamise, Reiu suunas on õhuliini rajamisel minimaalne raadatava metsamaa maht 46,2 ha (Silla AJ – Vaskrääma 3 – Vaskrääma AJ) ja maksimaalne 105,4 ha (Silla AJ – Vaskrääma 1 – Seljametsa AJ).

Siiski võib lugeda, et kalastiku ja kalanduse ekspertarvamusest lähtuvalt avaldab Pärnu lahte pikalt läbiva merekaabli rajamine eeldatavalt olulist negatiivset mõju kalastikule, mida ei ole võimalik tõenäoliselt leevendada ega kompenseerida. Kuna Pärnu laht on oluline rääimepopulatsiooni osas, on sellega seotud ka majanduslikud aspektid.

Olukorras, kus looduskeskkonnale (peamine kriteerium) avalduva mõju vaatest omab Pärnu (nimetatud ka Sindi) suund oluliselt väiksemat mõju, on Liivi lahe meretuulepargi elektriühenduste riigi eriplaneeringu asukoha eelvaliku mõju hindamise aruanne väga kaldu majanduslike mõjude (täiendav kriteerium) poole, **jättes arvestamata olulise mõju looduskeskkonnale (sh rahvusvahelisel tasandil kaitstavate Natura linnu ja loodusaladele).**

Liivi lahe meretuulepargi elektriühenduste REP alternatiivide koostamise seletuskirjas on märgitud **peamistest kriteeriumitest** on Kilingi-Nõmme suund vastuolus nii maakasutuse, looduskasutuse kui taristuobjektidega (Rail Baltic ja Via Baltica).

Mitte üheski Liivi lahe meretuulepargi elektriühenduste riigi eriplaneeringu algamise lähteseisukohas ei olnud märgitud, et **majanduslikud huvid prevaleerivad looduskeskonna üle.**

Tulenevalt eeltoodust teeme ettepaneku võtta Pärnu suund uuesti trassialternatiivina riigi eriplaneeringusse ja leida sõltumatu ekspert, kes koostab sarnaselt Eesti Ornitoloogiaühingu poolt koostatud linnustiku leevendusmeetmete ja ehitusjärgse seirele kalastiku leevendusmeetmed

või

alternatiivselt lõpetada praegune riigi eriplaneering, kuna peamistele kriteeriumitele vastavat alternatiivi ei ole õnnestunud leida.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ain Järvesaar
vallavanem

Sirli Pedassaar-Annast
tel. 444 8884
keskkonnanõunik
sirli.pedassaar-annast@haademeeste.ee